

КОМУНІКАТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ МІЖНАРОДНИКАМ

Викладання англійської мови студентам, які спеціалізуються на міжнародних відносинах (МВ), охоплює спеціалізовані методики, розроблені для того, щоб надати студентам мовні навички, необхідні для ефективного спілкування в глобалізованій та дипломатично складній сфері. Оскільки англійська мова стала домінуючою лінгва франка в міжнародному дискурсі, попит на досвідчених носіїв міжнародних відносин різко зріс, що спонукає викладачів адаптувати свої стратегії викладання відповідно до цих конкретних професійних вимог. Значення цієї теми полягає в її актуальності для зростаючої взаємопов'язаності глобальних справ, де вільне володіння англійською мовою є важливим для ведення переговорів, аналізу та співпраці між міжнародними зацікавленими сторонами. У цій статті обговорюється застосування відомих методик, таких як комунікативне викладання мов (CLT) та навчання на основі дискусій, круглих столів, проєктів та презентацій в класі англійської мови для студентів міжнародників бакалавського рівня другого курсу навчання на Факультеті права та міжнародних відносин Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Ці методики не лише готують студентів до взаємодії в реальному світі, але й розвивають критичне мислення та адаптивність, сприяють підвищенню рівня володіння англійською мовою, тим самим покращуючи їхню академічну успішність та професійну підготовленість на конкурентній світовій арені.

Ключові слова: викладання англійської мови, студенти-міжнародники, міжнародні відносини, метод обґрунтованого еkleктизму, комунікативний метод.

Еволюція викладання англійської мови значною мірою зазнала впливу потреб різних галузей, зокрема міжнародних відносин (МВ). Оскільки англійська мова стала глобальною лінгва франка, особливо у другій половині 20-го століття, її роль у дипломатії, торгівлі та міжнародному спілкуванні є дедалі помітнішою [1, с. 147].

Історичний контекст викладання англійської мови відображає перехід від традиційних методів до більш інтерактивних та студентоорієнтованих підходів, зумовлених потребою ефективної комунікації у глобалізованому світі. На ранніх етапах викладання англійської як другої мови домінували такі методи, як граматично-перекладні та аудіолінгвальні підходи, які значною мірою зосереджувалися на механічному запам'ятовуванні та пасивному навчанні [2, с. 3; 3, с. 1]. Однак, оскільки світ ставав більш взаємопов'язаним, педагогічний акцент змістився в бік комунікативного викладання мов та навчання на основі завдань, що наголошує на активній участі та практичному застосуванні мовних навичок [3, с. 2; 4, с. 3]. Цей перехід узгоджувався зі зростаючим визнанням того, що володіння англійською мовою є важливим для успіху у міжнародних відносинах, де ефективні переговори та чітка комунікація мають вирішальне значення [3, с. 2].

Викладання англійської мови студентам, які спеціалізуються на міжнародних відносинах, вимагає підходу, який відповідає їхнім конкретним академічним та професійним потребам. Як показали дослідження методологій викладання англійської мови як іноземної (*EFL*), для покращення результатів вивчення мови в цій галузі можна використовувати різні підходи та ефективні методології, з акцентом на комунікативних та дослідницьких підходах до навчання, а також на важливості адаптації до різних стилів навчання.

Ця стаття описує методи викладання англійської мови для студентів-міжнародників другого курсу бакалаврату спеціальностей «Суспільні комунікації» та «Регіональні студії» на Факультеті права та міжнародних відносин в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка. Серед різноманітних методів та прийомів викладання англійської мови в групах сучасних студентів міжнародників фаворитами стали комунікативне викладання мови (*CLT*), навчання на основі досліджень та запитів, навчання на основі завдань та проектів, спільне навчання, навчання за допомогою ігор та сімulyцій, метод адаптації к потребам студента (*Suggestopedia*), метод керованого відкриття нового (*Guided Discovery*).

Хочу зазначити, що загальний метод викладання англійської мови на нашому факультеті це метод обґрунтованого еклектизму (*principled eclecticism*), якій поєднує різні підходи та методи описані нижче. Цей підхід адаптує наші методи, враховуючи загальні та спеціальні цілі та задачі навчання, мотивацію та кінцеву мету кожного студента відповідати загальним та спеціальним компетентностям та результатам навчання освітньої програми (ОП). Цей метод інтегрує такі аспекти вивчення англійської мови як аудіювання, говоріння, писання та читання на рівні B2, C1 та мови фахової спеціалізованої дипломатичної спрямованості (включає фахову та загальну комунікацію, роботу з фаховими статтями та матеріалами, лексичний аналіз, критичний аналіз, змістовний аналіз, обговорювання та переклад, вивчення формату та змісту фахових дипломатичних документів, їх написання та переклад тощо).

1. Комунікативний метод (*Communicative Language Teaching (CLT)*) є одним з найпопулярніших методологій викладання англійської як другої мови сьогодні. Він допомагає навчити студентів спілкуватися англійською на загальні та фахові теми, створює мовне середовище на занятті, де кожна вправа має комунікативну мету. Комунікативне викладання мови (*CLT*) наголошує на здатності спілкуватися в реальних життєвих контекстах, що особливо актуально для студентів, які вивчають міжнародні відносини та часто беруть участь у дискусіях, переговорах та презентаціях. На другому курсі ми вивчаємо сім широких тем (модулі охоплюють загальну та фахову англійську мову). Цей метод демократичний, студенти спілкуються між собою та з викладачем англійською, обговорюють цікаві сучасні теми і вчать висловлювати свою думку в загальних та фахових жанрах спілкування. Завдання інтегрують одразу декілька мовних аспектів (читання – говоріння, слухання – говоріння, читання – писання). Застосовуються всі методи навчання: акустичні, візуальні, кінестетичні, вербальні та невербальні. Мова сприймається як засіб комунікації. Граматика вивчається в контексті навчального матеріалу. Завдяки цьому методу також ми розвиваємо міжкультурну обізнанність. Читаємо цікаві антропологічні статті, обговорюємо лінгво-культурні складові, архетипи та міфи культури, обговорюємо питання української культурної ідентичності та патріотичності, глобальну культуру та її аспекти, процеси формування глобальної ідентичності, акультуризацію в ситуації роботи за кордоном. Метод розвиває культурну та лінгвістичну толерантність та позитивне сприйняття іншості. Ця методика орієнтована на практичне застосування

знань. Культурна, лінгвістична та прагматична обізнаність (англійська мова в контексті) грає ключову роль.

2. Метод навчання, орієнтований на конкретне завдання або ситуацію (*TBL (Task-Based Learning)*). *Task-Based Learning* дає студентам можливість застосовувати мову під час виконання реальних прагматичних завдань: пройти співбесіду, написати резюме, мотивований лист, написати аргументоване есе, виступити на саміті з промовою, розробити спільний проєкт на фахову тему, розробити групову та індивідуальну презентацію та вміти її презентувати на загал (необхідні знання прийомів риторики та стилістичних прийомів та тропів). Цей підхід вчить існувати в англomовному середовищі. Також, *TBL* формують практичні комунікативні навички та навички критичного мислення. Такі методи, як рольові ігри та симуляції часто практикують на заняттях. Вони дозволяють студентам практикувати мовні навички у реалістичних сценаріях, що відображають складність міжнародних переговорів та дипломатичних взаємодій.

3. Лексичний підхід (*Lexical Approach*): метод вивчення сталих виразів і фраз, вивчення колокацій, фразових дієслів, ідиоматики, робить мову студентів більш природною, збагачує вокабуляр, сприяє вивченню фахової лексики. Вивчення граматичних одиниць інтегроване в лексичні завдання. Метод використовуємо під час вивчення фахових дипломатичних документів, розглядаємо та вивчаємо клише, лексичні вирази, рівень формальності та ідиоматику і формат документів.

4. Метод граматики та перекладу (*Grammar-translation method*) зосереджує на детальних граматичних правилах та словниковому запасі, при цьому центральною діяльністю є вправи з перекладу з української мови на англійську і навпаки. Оцінювання зазвичай включає письмові завдання на переклад, виявлення та використання перекладацьких прийомів, виявлення граматичних та лексичних помилок та відповіді на запитання щодо розуміння перекладених текстів. Цей традиційний підхід, заснований на правилах, пріоритезує читання та письмо і використовується під час занять з перекладу фахового та загального матеріалу. Використовуємо допомогу *Google translate*, *Chat GPT* та інших перекладацьких помічників, порівнюємо варіанти перекладів.

5. Метод *Suggestopedia*: емоційно сприятлива атмосфера в аудиторії для кращого засвоєння матеріалу. Перший модуль другого курсу присвячений темі особистості в дипломатії та міжнародних відносинах. Студенти роблять психологічні тести англійською мовою, щоб з'ясувати свій психотип та обозначити методи та прийоми навчання, які найбільш підходять для тих або інших типів особистості. Також цей матеріал має професійно-фахову складову, підказує тип діяльності, якою студент може займатись у майбутньому. Обговорення цієї теми корисне та цікаве. Підхід – студентоцентрований, самоаналіз, парна робота, групова робота, гра, обговорення матеріалу англійською мовою.

6. Метод керованого відкриття нового (*Guided Discovery*): самостійність у навчанні. Студенти виконують різні види самостійної роботи та завантажують виконану роботу в електронний курс.

Викладання англійської мови студентам, які спеціалізуються на міжнародних відносинах, вимагає підходу, який відповідає їхнім конкретним академічним та професійним потребам. Як показали дослідження методологій викладання англійської мови як іноземної (*EFL*), для покращення результатів вивчення мови в цій галузі можна використовувати різні підходи. Ми вважаємо ефективними методології, з акцентом на

комунікативних та дослідницьких підходах до навчання, які дозволяють досягти найкращих фахових результатів.

Список використаних джерел та літератури

1. Aljarelah A.K. Language and International communication. The impact of language in international understanding and Diplomatic Relations. *The American Journal of social science and education innovations*. 2024, Vo. 06, Issue 06. Pp.144-175. URL: <https://theamericanjournals.com/index.php/tajssei/article/view/5168> (дата звернення: 11.03.2025).
2. Clausen, D. What English Language Teachers Can Teach International Relations about Pedagogy. *E-International Relations*. 2021. URL: <https://www.e-ir.info/2021/05/09/what-english-language-teachers-can-teach-ir-about-pedagogy/> (дата звернення: 14.03.2025).
3. Kawasaki, J. 5 Popular ESL Teaching Methods Every Teacher Should Know. *Bridge Education Group*. 2023 URL: <https://bridge.edu/tefl/blog/esl-teaching-methods/> (дата звернення: 12.03.2025).
4. Rana, U. (2025) The essential role of English in International Relations careers. *Uacademy*. URL: <https://www.ucademy.co.uk/blogs-post/the-essential-role-of-english-in-international-relations-careers> (дата звернення: 11.03.2025).

УДК 327(477):061.1ЄС]:355.01

Іващенко Валерія

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна
vpivashchenko.fpmv24m@kubg.edu.ua

Пістракевич Олена

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна
o.pistrakevych@kubg.edu.ua

ВИСВІТЛЕННЯ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ У СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЯХ ЄС

Стаття присвячена аналізу ролі Європейського Союзу в підтримці України через стратегічні комунікації в умовах російської агресії. Зокрема, розглядаються основні механізми та інструменти, через які ЄС та його держави-члени активно сприяють зміцненню міжнародної позиції України, просуванню європейських цінностей та боротьбі з дезінформацією. Основний акцент зроблено на дипломатичних каналах, інформаційних кампаніях та культурних ініціативах, які сприяють підвищенню обізнаності міжнародної спільноти про ситуацію в Україні та формуванню підтримки з боку інших країн.

Ключові слова: стратегічні комунікації, Європейський Союз, Україна, дипломатія, міжнародна підтримка.